

KOSSA ISTVÁN

1904. március 31. Balatonlelle, Somogy vármegye -
1965. április 9. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Várkonyi László

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MKP KB/KV, illetve MDP KV tagja	1945. január 19.-1950. április 25.
Az MKP KB/KV titkára	1945. január 26.-1945. május 22.
A Szakszervezeti Tanács főtitkára	1945. február 7.-1948. augusztus 5.
Az MKP, illetve MDP PB tagja	1945. május 22.-1950. április 25.
A Nemzetgyűlés alelnöke	1945. november 29.-1947. július 25.
Iparügyi miniszter	1948. augusztus 5.-1949. június 11.
Pénzügyminiszter	1949. június 11.-1950. február 25.
Az Országos Munkaügyi Bizottság elnöke	1950. február 25.-1950. december 16.
A kohó- és gépipari miniszter első helyettese	1950. december 16.-1951. május 8.
Az MDP KV póttagja	1951. március 1.-1956. október 31.
Az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke	1951. május 8.-1952. január 5.
Kohó- és gépipari miniszter	1952. január 5.-1952. december 6.
Általános gépipari miniszter	1952. december 6.-1953. július 4.
A Munkaerőtartalékok Hivatalának elnöke	1953. július 4.-1954. december 30.
Az Országos Tervhivatal elnökének első helyettese	1954. december 30.-1956. október 25.
Pénzügyminiszter	1956. október 27.-1956. november 3.
A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt kormány tagja	1956. november 4.-1957. május 9.
A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt kormány tagjaként megbízva a pénzügyek vezetésével	1956. november 12.-1957. május 9.
Az MSZMP IKB, illetve KB tagja	1957. február 26.-1965. április 9.
Közlekedési és postaügyi miniszter	1957. május 9.-1963. december 7.

PÁLYÁJA

Szülei napszámosok voltak. Házasságon kívül született, így anyja, Kossa Mária családnevére anyakönyvezték. 4 éves korában árvaságra jutott, és lelencházba került, majd rokonok vették magukhoz.

A keszthelyi premontrei gimnáziumban tett érettségi után Budapestre költözött, rövid ideig újságíró-gyakornokként a *Neues Politisches Volksblatt*nál, majd 1922-től 1942-ig villamosvezetőként a Budapest Székesfőváros Közlekedési Rt.-nél (BSZKRT) dolgozott. 1928-tól a Villamos- és Helyi Érdekű Vasúti Alkalmazottak Országos Szö-

vetségének tagja, 1933–1940 között titkára volt. 1932-ben belépett a Magyarországi Szociáldemokrata Pártba, az 1930-as években kapcsolatba került Demény Pál kommunista mozgalomával, amely a legnagyobb, nem Moszkvából irányított hazai kommunista csoport volt. A második világháború idején behívták katonának, munkaszolgálatosként 1942-ben Ukrajnába vezényelték a 401-es különleges munkaszázaddal, amelyet szakszervezeti funkcionáriusokból és kommunistákból állították össze. 1943 januárjában több társával együtt sikerült átszöknie a szovjetekhez. Elvégezte a krasznogorszki antifasiszta iskolát, majd 1944-ig az iskola oktatójaként tevékenykedett. 1944 őszén a Kommunisták Magyarországi Pártja moszkvai vezetőinek megbízásából tért visszatért Magyarországra. Az akkor már szovjet kézen levő Szeged érintésével 1944. novemberben Budapestre utazott, ahol a visszaemlékezések szerint a Magyar Front képviselőivel, Ortutay Gyulával és Darvas Józseffel tárgyalt egy ideiglenes kormány felállításáról.

1945. január 19-én a Magyar Kommunista Párt volt moszkvai emigránsokból álló debreceni Központi Vezetősége küldötteként bekerült a budapesti Központi Bizottságba, január 26-án a Titkárság tagja lett (posztját a debreceni KV és a budapesti KB február 22-i egyesülése után is megtartotta). A KB megbízásából Apró Antallal együtt részt vett a szociáldemokrata vezetőkkel folytatott tárgyalásokon, amelyek során megegyeztek abban, hogy az MKP nem alakít saját érdekvédelmi szervezetet, hanem csatlakozik a meglévő szakszervezetekhez, amelyek vezetését paritásos alapon osztja meg egymás között a két párt. A megállapodás értelmében 1945. február 7-én megkapta a szakszervezeti mozgalom központi irányító szervének számító Szakszervezeti Tanács (Szaktanács) főtitkári posztját. 1945. áprilisban Budapesten az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagjává választották, ettől kezdve élete végéig parlamenti képviselő maradt, 1945. november és 1947. július között a Nemzetgyűlés alelnöki tisztét is betöltötte. 1945. májusban kikerült KV Titkárságából, de tagja lett a Politikai Bizottságnak. 1948. augusztustól iparügyi miniszter, 1949. júniustól pénzügyminiszter és egyúttal a Népgazdasági Tanács tagja volt.

1950. április 25-én kommunista vezetőhöz nem méltó magánéletére hivatkozva kizárták a KV-ból (formálisan ekkor szűnt meg PB-tagsága is, de ténylegesen attól és miniszteri székétől már az 1950. február 23-i PB-ülésemegfosztották), a Központi Ellenőrző Bizottság pedig szigorú megrovás pártbüntetésben részesítette. Bár az MDP II. kongresszusán (1951. február 25–március 1.) póttagként visszavették a KV-ba, ettől kezdve csak a második vonalban kapott helyet. 1950. februárban az Országos Munkaügyi Bizottság elnöke, 1950. decemberben a kohó- és gépipari miniszter első helyettese lett. 1951. májusban az Állami Egyházügyi Hivatal élére állították, 1952. januártól kohó- és gépipari miniszter, 1952. decembertől általános gépipari miniszter, 1953. júliustól a Munkaerő-tartalékok Hivatalának elnöke, 1954. december végétől az Országos Tervhivatal elnökének első helyettese volt.

Az 1956-os forradalom idején október 27-étől november 3-áig Nagy Imre nemzeti kormányában a pénzügyeket irányította, csakúgy, mint a Kádár-féle Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány tagjaként november 12-től. A Magyar Szocialista Munkáspárt Ideiglenes Központi Bizottsága 1957. február 26-i ülésén kooptálták a testületbe. 1957. májustól 1963. decemberi nyugdíjazásáig közlekedési és postaügyi miniszter volt.

FŐ MŰVEI

- Az értelmiség és a szakszervezetek.* Szakszervezeti Tanács, Budapest, 1947.
- A magyar szakszervezetek új feladatai.* Szakszervezeti Tanács, Budapest, 1948.
- Fordulat a szakszervezeti mozgalomban.* Szakszervezeti Tanács, Budapest, 1948.
- Dunától a Donig.* Visszaemlékezések. Athenaeum, Budapest, 1948.
- A technikai minimumokról.* Nehézipari Kiadó, Budapest, 1951.
- Nehéz ébredés.* Önéletrajzi regény. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1957.
- A magyar közlekedéspolitikai időszerű kérdései.* Kossuth Kiadó, Budapest, 1962.
- Vissza a Dunához.* Visszaemlékezések. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1965.

IRODALOM

Strassenreiter Erzsébet: *Életutak. Szakszervezeti vezetők életrajza*. Népszava Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 1988. 186–207.

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyíró András. Interart Kiadó, Budapest, 1989. 292.

Bölgöny József–Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848–2004*. Ötödik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004. 373–374.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 226–227.